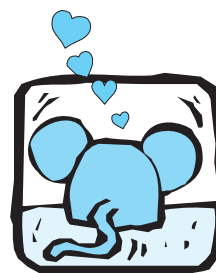

Dragi čitatelji,

prošli smo i ove blagdane i evo smo već u II. polugodištu školske godine čije je prvo polugodište u drugom, a drugo u trećem tisućljeću.

Zaboga, ne opet, reći ćete.

No za utjehu, jedan moj prijatelj, dakako matematičar, kaže kako zapravo s tim ne bi ni trebalo biti problema, jer je svaki trenutak početak jednog novog tisućljeća.

Drugo je polugodište u usporedbi s prvim dulje, ono je uzbudljivije, donosi više posla, složenije zadatke.

Na samom početku kreću natjecanja. Najprije školska, potom općinska pa županijska. Kruna je državno natjecanje koje se u pravilu održava sredinom svibnja.

Matematička natjecanja učenika osnovnih i srednjih škola u Hrvatskoj starija su od svih sličnih i imaju vrlo dugu tradiciju. Prvo natjecanje učenika osnovnih škola u nas održano je 1965. godine, a natjecanja srednjoškolaca još su starija.

Premda je organizacija natjecanja već vrlo dobro uhodana, uvijek ima niz pitanja koja ih prate. Od onih najbanalnijih o težini i primjerenosti odabranih zadataka za neko natjecanje, o greškama pri ocjenjivanju, bodovanju itd. U ovom broju **MŠ**-a donosimo *Pravila* o susretima i natjecanjima iz matematike koja će olakšati posao svim sudionicima te manifestacije.

Učenici iz osnovnih škola natječu se u relativno jednakim uvjetima. No kad je ri-

ječ o srednjim školama, nameće se pitanje ravnopravnosti natjecatelja iz prirodoslovno-matematičkih gimnazija (u kojima je nešto više od 15 % svih učenika uključenih u gimnazijsko školovanje i oko 4 % svih srednjoškolaca u Hrvatskoj) i natjecatelja iz ostalih škola. Napomenimo da se, primjerice, u natjecanjima iz stranih jezika natjecatelji iz jezičnih gimnazija razdvajaju od drugih.

Rezultati natjecanja na svim razinama pokazuju veliku premoć učenika iz prirodoslovno-matematičkih gimnazija. Primjera radi, na natjecanju učenika Grada Zagreba 1999. godine oko 75 % natjecatelja bilo je iz V. ili XV. gimnazije, obiju prirodoslovno-matematičkih. A i rezultati su pokazivali potpunu superiornost učenika iz ovih dviju škola. Tako se primjerice u 25 prvoplasiranih natjecatelja prvog razreda uspio *ubaciti* tek jedan jedini učenik koji nije s jedne od spomenutih škola.

Sve je ovo razumljivo i može se objasniti čitavim nizom objektivnih čimbenika. Učenici prirodoslovno-matematičke gimnazije sami su odabrali taj program, oni su zainteresirani za učenje matematike, oni su u zajednici s kolegama istih interesa. U toj je gimnaziji bogatiji program matematike, veći je tjedni broj sati. U te se škole, konačno, i upisuju najbolji matematičari iz osnovnih škola, pa tako gotovo i svi oni koji su bili najuspješniji natjecatelji u osnovnoj školi.

Mnogi nadareni učenici iz opće gimnazije i drugih "nematematičkih" škola već nakon

gorkih iskustava s matematičkih natjecanja u I. razredu kasnije više ne žele sudjelovati na takvim natjecanjima nego se opredjeljuju za druge predmete gdje znatno lakše postižu puno bolje rezultate.

Posebno je pitanje organizacije i vrednovanja rada nastavnika s nadarenim učenicima. Premda se deklarativno vrlo rado ističe značenje takva rada, on je u praksi ipak najčešće prepušten nastavnicima entuzijastima. Nije tu riječ o dopunskoj ili izornoj nastavi, koje bi također valjalo kritički analizirati, već o izvannastavnom, ponekad i pojedinačnom, radu s nadarenom djecom.

A nagrada nastavnicima za ovaj najsloženiji oblik rada? Tko o tome razmišlja?

Imate li, dragi čitatelji, potrebu progovoriti o ovoj temi, stranice **MŠ-a** širom su vam otvorene.

U 3. broju **MŠ-a** dr. Zdravko Kurnik dopunjuje svoj *Rječnik metodike* još jednim vrlo značajnim prilogom. Vrlo lijepo i s mno-

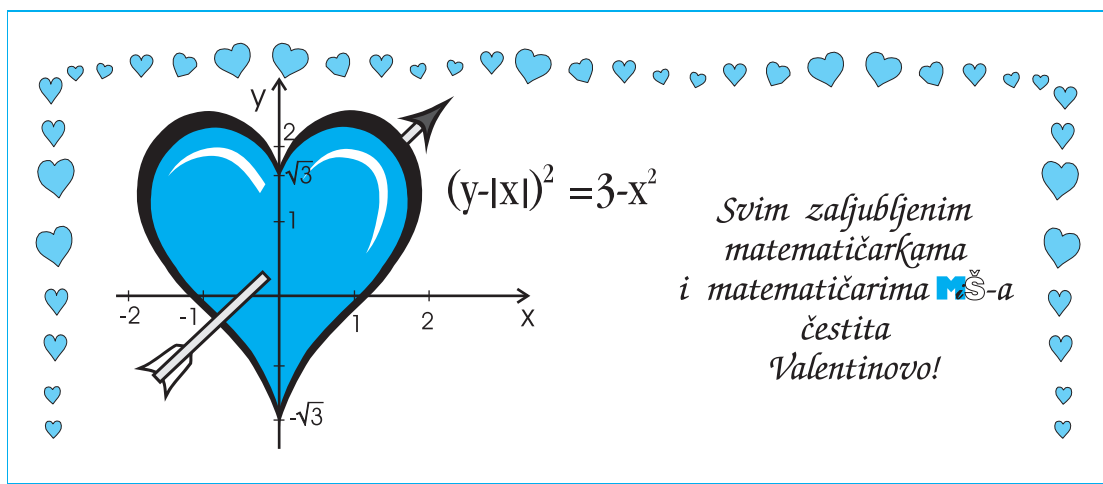
go dara napisan je članak Siniše Slijepčevića o rješenju čuvenog matematičkog problema koji je poznat kao *Veliki Fermatov poučak*. Usput, Siniše se mnogi sjećamo kao izvanredno uspješnog natjecatelja, a danas s jednakim uspjehom gradi svoju znanstvenu karijeru. Dobitnik je nagrade Društva sveučilišnih nastavnika za znanstveni rad znanstvenika mlađeg od 35 godina u području prirodnih znanosti objavljen u 1999. godini.

U ovom broju dano je još više prostora učiteljima i nastavnicima. Javlja se Blanka Iličić iz Bjelovara s jednom zanimljivom zamisli, naš vrijedni kolega Anđelko Marić, profesor sinjske gimnazije, piše o jednom zanimljivom problemu. Berislava Devčića već smo susretali na stranicama **MŠ-a**.

Nadamo se da ćete sa zanimanjem pratiti i čitav niz ostalih raznovrsnih priloga koje smo vam priredili u ovom broju.

Srdačno Vaš

Pravin Dahić

Godišnja pretplata na časopis **Matematika i škola** za pojedinca iznosi 75 kn. Svakom pretplatniku izdavač **CEMOT** odobrava popust od 15% na sva svoja izdanja.

Godišnja pretplata za škole iznosi 100 kn.